

EGYSZERŰ KÜLÖNBSÉG AZ ANYAJEGY ÉS A MELANOMA KÖZÖTT

A Massachusetts Egyetem kutatói nemrég felfedezték, hogy egy egyszerű vizsgálat segítségével elkülöníthető egymástól az anyajegy és a festékes anyajegyből kiinduló rosszindulatú daganat. A szervezet által természetes módon termelt és kiválasztott egyik fehérje, az IGFBP7 tulajdonképpen egy daganatellenes szer, melyet ha mesterségesen is termelni tudnánk, lehetőséget adhatna a máig gyógyíthatatlannak számító áttétet adó melanoma kezelésére. „Az anyajegy normális esetben termeli ezt a fehérjét és ezért nem is alakul át daganattá. Amikor azonban ez megszűnik, már semmi nem védi az elváltozást a daganatos átalakulástól.” – fejtette ki Dr. Michael Green, a kutatócsoport vezetője.

Az emberi daganatok többségénél tetten érhető egy olyan mutáció, mely miatt a BRAF gén folyamatosan aktív marad. Az ilyen mutáció különösen gyakori a melanoma esetében, az esetek mintegy 70 százalékában kimutatható. Ez a mutáció azonban a jóindulatú anyajegyek 82 százalékában is megtalálható, ám ekkor már naevusokként említjük ezeket. A pigmentált anyajegyek igen ritkán alakulnak át melanomává és több kutatás s rávilágított már arra, hogy az a mutáció, mely a daganat kialakulásához vezet a pigmentált anyajegy esetében a sejtek öregedését és osztódását leállását okozza.

„Felmerül a kérdés, hogy akkor miként alakul ki az aktivált BRAF mellett kontroll nélküli osztódás a melanoma esetében és sejttöregedés a jóindulatú naevusok esetében. Munkánk során éppen erre kerestük a választ.” – mondta a kutató.

A kutatók éppen ezért BRAF mutációval rendelkező sejtekben végeztek genetikai vizsgálatot és a különböző gének kikapcsolása révén próbálták megkeresni azokat, melyek a korlátlan osztódást lehetővé teszik. A vizsgálat során 17 olyan gén találtak – közülük a legtöbbről már tudtuk, hogy szerepük van a sejtciklus és a sejt-

halál szabályozásában – melyek hatására daganatos osztódási képesség jelent meg. Azonban a kiválasztásra kerülő IGFBP7 fehérje bekerülése ebbe a csoportba teljesen meglepte a kutatókat.

A BRAF mutációjának hatására fokozódik az IGFBP7 termelődése és kiválasztása, ami a sejten és környezetében megakadályozza, hogy a BRAF hatására végtelen osztódás jöjjön létre. Kiderült az is, hogy ha a termelődött fehérjét a melanoma sejtek közelébe juttatják, akkor az lassítja a daganat növekedését. Ennek igazolása céljából emberi eredetű, aktivált, illetve nem aktivált BRAF mutációval rendelkező melanoma sejteket fecskendeztek egerekbe és a beadás helyének környezetébe IGFBP7-et vagy egy kontroll fehérjét fecskendeztek.

„Megállapítottuk, hogy a beadott IGFBP7 hatására jelentősen csökkent az aktív BRAF mutációval rendelkező melanoma növekedése. Az emberi egészséges melanocyták (festékanyagot tartalmazó sejtek) alacsony, de még észlelhető mennyiségű IGFBP7-et termelnek. A jóindulatú, BRAF mutációt hordozó naevusokban azonban igen nagy volt a fehérje mennyisége, ami összefügg a mutáció fehérje termelését fokozó hatásával. Azonban a mutációt hordozó melanoma sejtekben nem volt észlelhető mennyiség az IGFBP7-ből. Ebből pedig arra következtetünk, hogy a BRAF mutáció csak akkor tudja kifejteni osztódást gátló hatását, ha jelen van az IGFBP7 mint jelátvivő fehérje. Több olyan anyagot is kifejlesztettek már, mely a BRAF hatásának gátlása révén akadályozná meg a daganatos növekedést, azonban ezek eddig sajnos rosszul teljesítettek a klinikai vizsgálatokban. Reméljük azonban, hogy a természetes IGFBP7 jóval hatékonyabban fogja tudni csökkenteni nem csak a melanoma, hanem minden, tartósan aktivált BRAF-et okozó mutációt hordozó daganat növekedését.” – fejtette ki Dr. Green.

ÉVENTE 700 HALÁLOS ÁLDOZATOT KÖVETEL A BŐRRÁK MAGYARORSZÁGON

Hétszázan hálnak meg bőrrákban évente Magyarországon, pedig ez a legegyszerűbben, legolcsóbban szűrhető daganatos betegség, amely korai stádiumban felismerve gyógyítható. Azok, akiknek az életét nem tudják megmenteni az orvosok, általában túl későn fordultak orvoshoz, amikor a rák már belső szervei áttéteket okozott. Éppen ezért, a szűrés fontosságának megismertetése érdekében rendeznek idén is Melanoma Napot május 17-én az ország több városában – hangzott el a Magyar Dermatológiai Társulat sajtótájékoztatóján.

Tavaly volt az első Melanoma Nap, akkor 55 helyszínen, 94 orvos segítségével 4243 embert vizsgáltak meg. Közülük 32 betegnél találtak melanomát, 300 embernél gyanús anyajegyet fedeztek fel és 100 esetben hámeredetű daganatot diagnosztizáltak.

A betegség a 20–30 év közötti, tehát egyébként egészséges nők között a vezető halálokok között van. Körülbelül minden negyedik beteg életét nem tudják megmenteni, pedig a kezdődő bőrrák laikusnak is könnyen észrevehető, gyanút keltő, és kimetszésével tökéletes gyógyulás érhető el – mondta dr. Gyulai Rolland, a Magyar Dermatológiai Társulat főtitkára. A bőrgyógyász hozzátette, hogy míg 1935-ben csak minden ezerötszázadik embernek lett bőrrákja, addig 2000-ben már 75 emberből 1-nél kialakult ez a betegség. A tendenciát figyelembe véve pedig 2010-re 50 ember közül 1 lesz élete során melanomás.

A betegség legfőbb rizikófaktor a napsugárzás, egyre többet vagyunk napon, az utóbbi években hódított a szolárium, ez is az oka annak, hogy az utóbbi évtizedekben egyre több a bőrrákos beteg, illetve az is, hogy a légkör rongálásával egyre több káros sugárzás éri a bőrt.

Dr. Oláh Judit egy olyan esetet ismertetett a sajtótájékoztatón, amikor egy negyvenes éveiben járó nőnek 6 hámeredetű daganatot talált a testén, és a kórelőzményben kiderült, hogy az illető éveken keresztül heti 2 alkalommal szoláriumozott. A szakemberek ezért itt is felhívták a figyelmet arra, hogy a legfőbb megelőzés a káros sugárzás elkerülése ruházattal, napszemüveggel, kalappal, jó minőségű, magas faktorszámú fényvédő krémekkel.

Újságírói kérdésre válaszolva Oláh doktornő elmondta, hogy a szakma szabályai szerint minden egyes bőrgyógyászati rendelésen megjelent beteget tetőtől talpig meg kellene néznie az orvosnak, csakhogy erre nincs elég idő.

A 2008. május 17-i, országos Melanoma Napon szeretnének eljutni a kistelepüléseken élőkhez is, azt remélik, hogy sokan vesznek majd részt az ingyenes szűrésen.

A VILÁGON ELŐSZÖR MAGYARORSZÁGON. A KONTROLL PONTOK ORSZÁGOS HÁLÓZATA

Dr. Fassang Csaba professzor a Magyar Program vezetője és Jean-Pierre Després az ICCR Tudományos igazgatója a nemzetközi akkreditációs ünnepségen, melyet 2008. február 15-én a Szent Imre Kórházban tartottak.

A KONTROLL PONT Kardiometabolikus Centrumok létesültek Magyarországon. A Magyar Kardiometabolikus Alapítvány az International Chair on Cardiometabolic Risk szervezet által, nemzetközi akkreditációt nyert el a szív és érrendszeri megbetegedéseket okozó hasi elhízás elleni hatékony fellépés eredményeként.

Jean-Pierre Després, az ICCR Tudományos igazgatója Magyarországon létrejövő hálózatot az egész világra nézve példaértékűnek tekintette.

A magyar centrumokat kapcsolták be először a nemzetközi hálózatba.

Az ICCR igazgatója szerint, először Magyarországon állt fel a megfelelő tárgyi és személyi feltételekkel a Kardiometabolikus Központok a KONTROLL PONTOK hálózata, amely a kardiológiát, diabetológiát, lipidológiát és hypertóniát is magában foglalja.

A napokban megjelent kardiovaszkuláris betegségek európai statisztikai évkönyve szerint Magyarország a halálozásban a legrosszabbak között szerepel. Tudományos kutatások bizonyítják, hogy napjainkban a hasi elhízás a szív- és érrendszeri megbetegedések legjelentősebb kockázati tényezője, mivel ez a zsírszövet nemcsak zsírtároló, hanem aktív hormontermelő funkcióval is bír. Ez természetesen szorosan összefügg a hazai lakosság életmódjával: az ülő foglalkozással, a helytelen táplálkozással és a kevés mozgással. Éppen ezért a hasi zsírpárnák eltüntetéséhez szükség van egy átfogó, multidiszciplináris kezelésre, melyben a szakorvosoknak, a dietetikusoknak, a gyógytornászoknak és az életmódváltásban segítséget nyújtó pszichológusoknak is nélkülözhetetlen szerepe van.

A probléma-együttes kezelésére Kanadában kidolgoztak egy integrált kezelési rendszert, melyre centrumhálózatok épülnek szerte a világban.

SZÉNP: 2006. márciusában indult a **SZÍV- ÉS ÉRRENDSZERI NEMZETI PROGRAM**, melynek elsőrendű célja a kardiovaszkuláris megbetegedések és halálozások számának csökkentése. Ennek gyakorlati megvalósításaként jött létre a Kardiometabolikus Központok hálózata, melynek megalkotásában és megvalósításában nagy szerepet játszott a Sanofi-aventis/Chinoin is.